

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 13. februar 2007

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	10	22	0	43	0	64	55	85	140	106	30
2	10	23	50	44	35	65	55	86	210	107	20
3	40	24	10	45	5	66	55	87	0	108	5
4	40	25	10	46	5	67	55	88	0	109	26
5	40	26	8	47	50	68	75	89	370	110	9
6	40	27	40	48	64	69	0	90	530	111	17
7	40	28	38	49	20	70	0	91	130	112	16
8	40	29	0	50	200	71	75	92	0	113	60
9	50	30	0	51	80	72	0	93	0	114	16
10	48	31	18	52	20	73	400	94	0	115	16
11	48	32	0	53	20	74	50	95	35	116	11
12	50	33	0	54	110	75	520	96	55	117	16
13	24	34	250	55	0	76	35	97	10	118	16
14	20	35	310	56	10	77	0	98	40	119	16
15	50	36	80	57	115	78	0	99	95	120	26
16	0	37	0	58	40	79	30	100	90	121	28
17	22	38	60	59	34	80	520	101	95	122	30
18	10	39	0	60	50	81	10	102	110	123	26
19	46	40	12	61	100	82	155	103	110	124	7
20	25	41	14	62	50	83	370	104	1225	125	16
21	25	42	11	63	32	84	30	105	40	©	

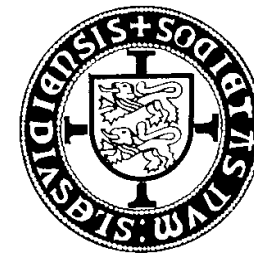
Generalforsamling og auktion.

Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med generalforsamling og auktion
tirsdag den 10. april 2007 kl. 19.30 i NygadeHuset i Aabenraa.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

1. Valg af dirigent.
 2. Beretning ved formanden.
 3. Regnskab ved kassereren.
 4. Fastsættelse af kontingent.
 5. Valg til bestyrelsen: Efter tur afgår, Vagn Martinussen, Frank Iversen og Palle Gulddahl Pedersen.
 6. Valg af revisor: efter tur afgår Henning Christensen.
 7. Orientering om auktionslisterne.
 8. Indkomne forslag.
 9. Eventuelt.
- Foreningens regnskab uddeles på generalforsamlingen, eller kan rekvireres hos formanden. P. b. v. Henning Kjær.

Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig

Nr. 8

10 april 2007

Auktion nr. 377

46. årgang

Hanrej-mønterne en ønskedrøm for alle samlere.

Fra Christian den Fjerdes deltagelse i 30-årskrigen kender vi specielle mønter, der bærer det lidt mærkelige navn hanrej-mønter. I det følgende skal gøres rede for disse mønter og den historiske baggrund for deres fremkomst.

Da Christian den Fjerde i 1625 indtrådte i 30-årskrigen, var det ikke som konge af Danmark, men som hertug af Holsten og dermed medlem af det tyske riges nedersachiske kreds.

Til kredsens mest betydningsfulde fyrster hørte hertugen af Braunschweig-Wolfenbüttel, Friederich Ulrich, hvis moder - prinsesse Elisabeth af Danmark - var søster til Chr. IV.

På et møde i Lauenburg den 20. marts 1625 mellem kredsens fyrster fik kongen tilsagn om valg til kredsoborst - et valg, der kort tid efter blev bekræftet i Lüneburg.

Som kredsoborst fik kongen den opgave at stille en hær på 10.000 - 15.000 mand fodfolk og rytteri, og allerede i maj kunne hæren mønstres ved Steinburg i Holsten.

Kongen var naturligvis øverstkommanderende, og til førere af henholdsvis fodfolk og rytteri valgte han general Johan Filip Fuchs og hertug Johan Ernst af Sachsen-Weimar.

Hertug Friederich Ulrich søgte længe at holde sit land uden for religionskrigen, men hårdt presset af sin morbroder Chr. IV overlod han denne hovedfæstningen Wolfenbüttel i efteråret 1625.

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion:

Palle Gulddahl
Slotsbakken 5
6300 Graasten
Palle@Gulddahl.dk

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.

Telefon:
74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Kommissioner:

Faste bud på
medlemssalgslisten og
auktionslisten modtages af
Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
TLF. 74 44 95 63
jensmadsen@stofanet.dk

Oplag: ca. 165 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.
www.alskens.dk/numis/
[www.gladsaxegymnasium
.dk/2/](http://www.gladsaxegymnasium.dk/2/)

Tryk: Langenberg
Sønderborg

Grev Philipp Reinhard af Solms, der
havde været i kongens tjeneste siden 1626,
blev udnævnt til statholder på slottet fra 1.
april 1627.

Her begyndte han prægningen af mønter til
betaling af troppernes sold, metallerne hertil
skaffede han ved at beslaglægge et kostbart
guld- og sølvservice tilhørende Friederich
Ulrich. Det er disse mønter - dukat,
dobbeltdukat, speciedaler, 2 speciedaler og
gutergroschen - der fik navnet Hanrej-
mønter.

De bærer alle på aversen Chr. IV's
kronede monogram, hvorimod reversen er
forskellig.

Dukaten og dobbeltdukaten - begge af
guld - er så sjældne, at der i dag kun findes
enkelte eksemplarer, hvilket også gælder for
den lille sølvmønt gutergroschen.

Den store sølvmønt 2 speciedaler - vægt
58,464 gram - kendes endda kun i ét eneste
eksemplar, der findes i Den kgl. Mønt- og
Medaillesamling på Nationalmuseet. Dens
lillebror, speciedaleren, vejer kun halvdelen:
29,232 gram, og den er knap så sjælden som
de øvrige hanrej-mønter og forekommer i
flere variationer. Holger Hede omtaler i sin
bog tre varianter, hvoraf de to har vidt
forskelligt præg, og Schou beskriver i sit
værk syv forskellige.

Desværre kan det kun blive en
ønskedrøm for samlere at komme i
besiddelse af blot én af disse mønter. Der er
år imellem, at enkelte udbydes til salg.

Hvorledes selve smædenavnet er opstået,
hersker der delte meninger om.

Nogle angiver „et samtidigt forekommende kærlighedsforhold“, uden
dog at nævne navne. Andre beretter samstemmende om et
kærlighedsforhold mellem greven af Solms og hertuginde af
Braunschweig beskrevet således: „Grevens forståelse med hertugens
gemalinde“. „Grevens formentlige alt for nøje forbindelse med hertugens
gemalinde.“ „Grevnen stod i et meget fortroligt forhold til hertuginde“.
„Fordi greven skal have stået hertuginde meget nær“.

Denne teori forkastes af andre forskere, idet man henviser til, at
hertuginde Anna Sophie blev skilt fra sin mand i 1623 og ikke senere
opholdt sig i Braunschweig.

Med henvisning til ikke mindre end 41 forskellige kilder giver Axel
Ernst i Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad for maj 1939 en
udførlig beskrivelse af mønterne og af teorien om smædenavnets opståen.

Hans konklusion er den, at navnet Hanrej-mønter er en hævn fra
braunschweigernes side for Chr. IV's eller rettere hans statholders
opførsel på Wolfenbüttel. Ordet „vicarius“ fra mønternes omskrift har
man da odiøst anvendt som sigtende til, at Chr. IV skulle være blevet
gjort til hanrej af greven af Solms. Herved er der sket en forveksling
mellem greven af Solms og Rhingreven, greven af Salms, hvis intime
forhold til kongens hustru Kirsten Munk er velkendt.

Artiklen er skrevet af *S. A. Kristiansen* i Jyllands Posten fredag den
3. april 1970.

Artiklen blev førstegang bragt i blad nr303